

**КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЋА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2022. ГОДИНЕ)**

**ПРЕДМЕТ 6:
ПРИМЈЕНА УПРАВЉАЧКОГ РАЧУНОВОДСТВА**

I – ТЕСТ ПИТАЊА

1. Главне активности управљачког рачуновође су:

- a) израда финансијских извјештаја предузећа,
- b) обрачун трошкова са калкулацијом,
- c) рачуноводствено планирање и контрола,
- d) рачуноводствена cost-benefit анализа за потребе доношења одлука.

2. У случају да су укупни фиксни трошкови 240.000 н.ј., јединични варијабилни трошкови 30 н.ј./ком. а продајна цијена 60 н.ј./ком., преломна тачка у количини износи:

- a) 800 комада,
- b) 2.667 комада,
- c) 4.000 комада,
- d) 8.000 комада.

3. Мањи износ оперативног леверица је бољи, у случају да је:

- a) стварна продаја већа од планиране,
- b) стварна продаја мања од планиране,
- c) стварна продаја једнака планираној,
- d) ништа од наведеног.

4. Буџети су важни јер:

- a) усмјеравају планирање и имплементацију планова,
- b) обезбјеђују критеријуме за мјерење остварења,
- c) промовишу координацију и комуникацију у оквиру организације,
- d) помажу при дефинисању основа за мотивисање запослених.

5. Супротан концепт буџетирању на бази претходних остварења зове се:

- a) буџетирање на бази активности,
- b) каизен буџетирање,
- c) буџетирање на бази животног циклуса производа,
- d) буџетирање „од нуле“.

- 6. Одступање у ефикасности коришћења базе за алокацију за фиксне индиректне трошкове:**
- a) постоји али се не рачуна, јер је исто као и одступање од вриједности у флексибилном буџету,
 - b) постоји али се не рачуна, јер је исто као и одступање у ефикасности коришћења базе за алокацију,
 - c) има мали утицај на укупна одступања на варијабилним трошковима,
 - d) не постоји.
- 7. Нивои капацитета (у обрачуну јединичних фиксних трошкова) који се не фокусирају на могућности понуде учинака, него на њихову тражњу су:**
- a) теоријски капацитет,
 - b) буџетски (плански) капацитет,
 - c) практични капацитет,
 - d) нормални капацитет.
- 8. Суперваријабилни обрачун трошкова и резултата (енг. throughput costing) не укључује у трошкове продатих производа:**
- a) индиректне фиксне трошкове,
 - b) директне трошкове рада,
 - c) директне трошкове материјала,
 - d) индиректне трошкове рада.
- 9. За потребе алтернативног пословног одлучивања, о укидању профитног центра или изостављању производа или услуге из асортимана, релевантни су:**
- a) додатни трошкови и додатни приходи,
 - b) изгубљени приходи и уштеде у трошковима,
 - c) морал запослених који су остали у предузећу,
 - d) морал запослених који су отпуштени из предузећа.
- 10. Фактори од утицаја на политику цијена су:**
- a) купци,
 - b) трошкови,
 - c) конкуренти,
 - d) ништа од наведеног.
- 11. Статички буџет представља:**
- a) буџет који се заснива на непромијењеном износу стварних произведених количина
 - b) буџет који се заснива на непромијењеном износу планираних оутпута
 - c) буџет који се заснива на планираном нивоу прихода
 - d) буџет који се заснива на планираном нивоу варијабилних трошкова

12. Која од дефиниција је тачна:

- a) временски период покривености буџетом је година дана
- b) временски период покривености буџетом је шест мјесеци
- c) временски период покривености буџетом зависи од карактера његове намјене
- d) временски период покривености буџетом зависи од стручности особа на изради буџета

**13. Буџетирана стопа индиректних фиксних трошкова = _____ /
буџетирани output у машинским сатима:**

- a) буџетирани индиректни фиксни трошкови
- b) укупни трошкови
- c) обим производње
- d) буџетирана стопа

14. Код индиректних фиксних трошкова немамо одступање:

- a) потрошње
- b) обима производње
- c) ефикасности
- d) флексибилног буџета

15. Највећи проблем код одлучивања када и колико поручити, тј. држати залиха је:

- a) препознавање трошкова складиштења
- b) препознавање тражње
- c) препознавање релевантних трошкова
- d) препознавање трошкова куповине

16. Трошак који је потпуно неосјетљив на промјене обима производње називамо:

- a) варијабилни
- b) фиксни
- c) индиректни
- d) директни

17. CVR анализа бави се пословним одлукама типа:

- a) „ШТА-АКО“
- b) „КАДА“
- c) „ГДЈЕ“
- d) „КО“

18. У пракси се тачка покрића назива:

- a) средња тачка
- b) преломна тачка
- c) највећа тачка
- d) десна тачка

19. Метода обрачуна тачке покрића је:

- a) метода неједначине
- b) метода контрибуцијске марже
- c) средња метода
- d) метода прихода

20. Недостаци традиционалних система обрачуна трошкова су:

- a) имају тенденцију да преоптерете трошковима производе са високим обимом производње и обратно
- b) алоцирају више трошкова на велике (обимом) производе
- c) алоцирају више трошкова на комплексније производе
- d) све од наведеног

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Предузеће производи козметичке производе који се продају посредством мреже продајних агената, који су плаћени на основу провизије у износу од 20% од прихода. Биланс успјеха са 31.12.2021. године има сљедећи изглед:

Биланс успјеха 31.12.2021. године	Износ (у н.ј.)	
Приходи		15.000.000
Трошкови продатих производа:		
Варијабилни производни трошкови	6.000.000	
Фиксни производни трошкови	2.000.000	8.000.000
Бруто добитак		7.000.000
Трошкови маркетинга:		
Варијабилни трошкови маркетинга (20% од прихода)	3.000.000	
Фиксни трошкови промоције производа	300.000	3.300.000
Пословни добитак		3.700.000

Предузеће разматра могућност запошљавања сопственог особља да замијене мрежу агената продаје. Запослени радници били би плаћени на бази провизије од 10% од прихода и додатних фиксних трошкова у износу од 1.500.000 н.ј.

I Приходи у преломној тачки за 2021. годину, у случају да се продаја производа обавља посредством продајних агената износе (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- a) 6.500.000 н.ј.
- b) 15.000.000 н.ј.
- c) 5.750.000 н.ј.
- d) 6.352.200 н.ј.

(Тачно урађен дио задатка – 10 бодова)

Доказ:

II Приходи у преломној тачки за 2021. годину, у случају да се продаја производа обавља посредством сопствених радника износе (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- a) 7.400.000 н.ј.
- b) 6.800.000 н.ј.
- c) 7.500.000 н.ј.
- d) 6.500.000 н.ј.

(Тачно урађен дио задатка – 5 бодова)

Доказ:

III На бази резултата сценарија из дијела задатка I и II, за анализирано предузеће је:

- a) боља варијанта да продају врши посредством продајних агената,
- b) боља варијанта да продају врши посредством сопственог особља,
- c) ирелевантно да на који начин ће се продаја вршити ако је тражња довољно велика,
- d) ни један од понуђених одговора није тачан.

(Тачно урађен дио задатка – 3 бода)

Образложење:

У првој варијанти (продаја са продајним агентима) преломна тачка се раније достиже, те је повољнија за предузеће.

IV Ниво оперативног леверица (полуге) за износ прихода од 15.000.000 н.ј. уколико предузеће користи продајне агенте и уколико користи сопствено продајно особље је (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- a) уз коришћење продајних агената 2,625, а уз коришћење сопственог особља 3,0;
- b) уз коришћење продајних агената 0,617, а уз коришћење сопственог особља 0,493;
- c) уз коришћење продајних агената 2,225, а уз коришћење сопственог особља 2,8;
- d) уз коришћење продајних агената 1,622, а уз коришћење сопственог особља 2,027;

(Тачно урађен дио задатка – 12 бодова)

Доказ:

Задатак број 2

Kia Motors склапа и продаје моторна возила. Подаци везани за април и мај 2020. године су:

	Април	Мај
Јединични подаци		
Почетно стање залиха	0	150
Производња	500	400
Продаја	350	520
Варијабилни трошкови		
Трошкови производње по произведеној јединици	КМ 10.000	КМ 10.000
Трошкови маркетинга по продатој јединици	3.000	3.000
Фиксни трошкови	600.000	600.000
Производни трошкови	КМ 2.000.000	КМ 2.000.000
Маркетиншки трошкови		

Продајна цијена по моторном возилу је 24.000 КМ.

Јединични варијабилни производни трошкови Kia Motors су:

	Април	Мај
Директни материјали	КМ 6.700	КМ 6.700
Директни производни рад	1.500	1.500
Општи трошкови производње	1.800	1.800

Представите биланс успјеха за Kia Motors за април и мај:

- а) према варијабилном обрачуну трошкова, (15 бодова)**
- б) према суперваријабилном (throughput) обрачуну трошкова. (15 бодова)**

Рјешење:

